

Sygn. akt VIII Ka 881/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Wasiluk

Protokolant: Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 roku

sprawy Z. M. oskarżonego z art. 178a § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach z dnia 1 października 2014 roku, sygn. akt VIII K 249/14;

I. Wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że:

1. na mocy art. 42 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego M. M. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 (jednego) roku (pkt II części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku).
2. Na podstawie art. 43 § 3 k.k. nakłada na oskarżonego M. M. obowiązek zwrotu prawa jazdy kategorii B i B + E do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania Starostwa Powiatowego.

II. W pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego Z. M. od ponoszenia opłaty i od pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Z. M. został oskarżony o to, że:

w dniu 27 lipca 2014 roku o godzinie 16:30 w miejscowości S. S. gm. G. znajdując się w stanie nietrzeźwości, posiadając 0,89 mg/dm³ alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził motorower marki Y. o nr rej. (...);

tj. o czyn z art. 178a § 1 kk

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach z 1 października 2014 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 249/14 oskarżony Z. M. został uznany za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. został skazany na karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych przyjmując, iż jedna stawka dzienna grzywny równoważna jest kwocie 20 złotych.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku, z wyłączeniem kat. B, B+E.

Na podstawie art. 63 § 2 kk na poczet zakazu prowadzenia pojazdów zaliczono oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 27 lipca 2014 roku.

Zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 złotych tytułem opłaty i obciążono go pozostałymi kosztami procesu.

Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. i art. 444 k.p.k. apelację od powyższego orzeczenia wniósł prokurator w części orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego Z. M..

Na zasadzie art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 437 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 1 i 4 k.p.k. zarzucił:

1) obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 42 k.k. poprzez wyłączenie spod zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B, B+E, obejmującej motorowery, podczas, gdy orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych innego rodzaju niż ten, do którego należał pojazd prowadzony przez sprawcę, pozostaje w oczywistej sprzeczności z istotą tego zakazu,

2) rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego Z. M. poprzez orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 (jednego) roku z wyłączeniem pojazdów kategorii B, B+E, tym samym całokształt wymiaru kary nie uwzględnia należyte stopnia winy oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie spełnia swoich celów w zakresie prewencji indywidualnej i ogólnej, nie czyni zadość poczuciu sprawiedliwości.

Rzecznik oskarżenia wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze poprzez wymierzenie oskarżonemu Z. M. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

Apelacja Prokuratora okazała się w przeważającej części zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść, iż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o całokształt zebranego materiału dowodowego, który ocenił swobodnie, uwzględniając zasady prawidłowego rozumowania oraz zasady wiedzy i doświadczenia życiowego.

Kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu jest prawidłowa, a Sąd I instancji logicznie swoje stanowisko w tym przedmiocie uzasadnił i należy je podzielić.

Ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny i kwalifikacja prawna czynu popełnionego przez oskarżonego, nie została przez skarżącego zakwestionowana, a autor apelacji podniósł jedynie zarzut dotyczący środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z wyłączeniem kat. B i B+E i wniósł o orzeczenie tego zakazu co do wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat. Skarżący podniósł bowiem zarzut rażąco niewspółmierności orzeczonego środka karnego w stosunku do warunków i właściwości osobistych oskarżonego.

Należy wskazać, iż okoliczności te nie mogą pozostawać bez wpływu na wymiar środka karnego. Kodeks karny - art. 53 § 2 k.k. - wyraźnie nakazuje przy wymiarze kary uwzględnić m.in. właściwości i warunki osobiste sprawcy, a więc przede wszystkim jego wiek, stosunki rodzinne i majątkowe, wykształcenie, zawód i źródła dochodu. Na mocy art. 56 k.k. powyższy przepis prawa znajduje zastosowanie przy orzekaniu innych środków przewidzianych w kodeksie karnym, czyli także środków karnych.

Należy zauważyć, że zgodnie z uregulowaniem zawartym w art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U.2015.155 j.t.) kategoria prawa jazdy B stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania:

a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu i motocykla,

b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej,

c) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy innej niż lekka, o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 4250 kg, z zastrzeżeniem ust. 2,

d) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

Zgodzić się więc należy ze skarżącym, że decyzja Sądu I Instancji orzekająca wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku, z wyłączeniem kategorii B, B+E, mając na uwadze, iż oskarżony Z. M. znajdując się w stanie nietrzeźwości, prowadził motorower marki Y., była zbyt łagodna. Podzielić należy bowiem uwagi prokuratora, że środek karny zakazu prowadzenia pojazdów z wyłączeniem kategorii B, B+E oznaczałby, iż w stosunku do oskarżonego w skład zakazu prowadzenia pojazdów nie wchodziłby rodzaj pojazdu, którym sprawca dopuścił się przestępstwa (zatem motorower), a to stanowiłoby nieuzasadnioną dla niego gratyfikację. Sąd Najwyższy w wydawanych orzeczeniach zwracał uwagę, że z zakresu zakazu prowadzenia pojazdów nie powinny być wyłączone uprawnienia do prowadzenia takiego pojazdu, przy którego prowadzeniu sprawca stworzył zagrożenie dla bezpieczeństwa w komunikacji (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2007 r. sygn. II Kk 422/06, LEX nr 447975, wyrok z dnia 20 czerwca 2007 r. sygn. akt III Kk 145/07, LEX nr 296730).

Z całą pewnością ratio legis art. 42 § 1 k.k. wyraża się w tym, że należy pozbawić sprawcę uprawnień do kierowania tym pojazdem, którym stworzył zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu. Biorąc zatem pod uwagę istotę tego środka karnego podkreślić należy, że nie byłoby racjonalne orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych określonych w kategorii AM, a więc o mniejszej masie i rozwijających mniejszą prędkość, z jednoczesnym wyłączeniem spod zakazu uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych objętych kategorią wyższą, tu B i B+E, których prowadzenie przez takiego kierowcę zagraża bezpieczeństwu w ruchu w zdecydowanie większym stopniu.

W świetle powyższego w ocenie Sądu Okręgowego w sytuacji oskarżonego koniecznym jest wymierzenie mu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów, choć nie na okres 2 lat jak postulował to prokurator w złożonym środku odwoławczym, ale na okres 1 roku, który nie tylko wyeliminuje go całkowicie z ruchu drogowego na ten okres, ale również nauczy go, że prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości nawet motorowerem, mogło skończyć się w dużo bardziej tragiczny sposób i tego rodzaju zachowanie powinno być szczególnie piętnowane.

Podzielić należy pogląd, że najskuteczniejszym sposobem wzmożenia bezpieczeństwa na drogach jest to, aby osoby nie przestrzegające zasad bezpieczeństwa i zagrażające bezpieczeństwu ruchu, z ruchu tego wyłączyć.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż o zakazie i czasie trwania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych decyduje stopień zagrożenia, jakie może stwarzać powrót sprawcy do ruchu, ten zaś oceniać należy na podstawie okoliczności rozpatrywanego przypadku. Istotne znaczenie mają tu także cechy osobowości konkretnego sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.04.1982r., VKRN 106/82, OSNPG 1982/8/108).

Czyn zarzucony oskarżonemu cechuje się wysokim stopniem społecznej szkodliwości, jego wina jest bezsporna. Oskarżony swoim zachowaniem stworzył niebezpieczeństwo nie tylko dla siebie, ale przede wszystkim innym uczestnikom ruchu drogowego. Należy zgodzić się ze skarżącym, iż zagrożenie jakie stworzył oskarżony, jako nietrzeźwy kierowca, było wysokie. Nie sposób także pomijać wysokości stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, które znacznie przewyższyło ustawowy próg stanu nietrzeźwości. W przedmiotowej sprawie należy również mieć na uwadze cele, jakie stawia przy wymierzaniu kary prewencja generalna. Przy oczywistej negacji w mediach zachowań polegających na prowadzeniu pojazdów w stanie nietrzeźwości, zbyt łagodne traktowanie sprawców tych przestępstw może wywoływać w społecznym odczuciu brak sprawiedliwości.

Dlatego też Sąd Okręgowy zdecydował się orzec wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 1 roku, nie uwzględniając w zakresie jego długości wniosku prokuratora i zmieniając w tym zakresie rozstrzygnięcie Sądu I Instancji, który pozostawiał oskarżonemu możliwość prowadzenia pojazdów objętych kategorią B, B+E. Wprawdzie oskarżony jest właścicielem firmy

budowlanej, a prawo jazdy znacznie ułatwia mu prowadzenie działalności gospodarczej, to nie można pominąć, iż oskarżony jadąc w stanie nietrzeźwości powinien był się liczyć z konsekwencjami własnego zachowania.

W ocenie Sądu odwoławczego dopiero tak orzeczony środek karny spełnia cele wychowawcze i resocjalizacyjne w stosunku do oskarżonego. Jednocześnie nie przekracza on stopnia winy i uwzględnia cele zapobiegawcze i wychowawcze. Przede wszystkim ma na celu wychowanie oskarżonego, tak by zrozumiał swoje naganne postępowanie i nie wchodził w przyszłości w konflikt z prawem.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na mocy art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego Z. M. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku (pkt II części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku), zaś na podstawie art. 43 § 3 k.k. nałożył na oskarżonego Z. M. obowiązek zwrotu prawa jazdy kategorii B i B+E do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania Starostwa Powiatowego, a w pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymał w mocy

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za instancję odwoławczą, obciążając nimi Skarb Państwa na zasadzie słuszności.